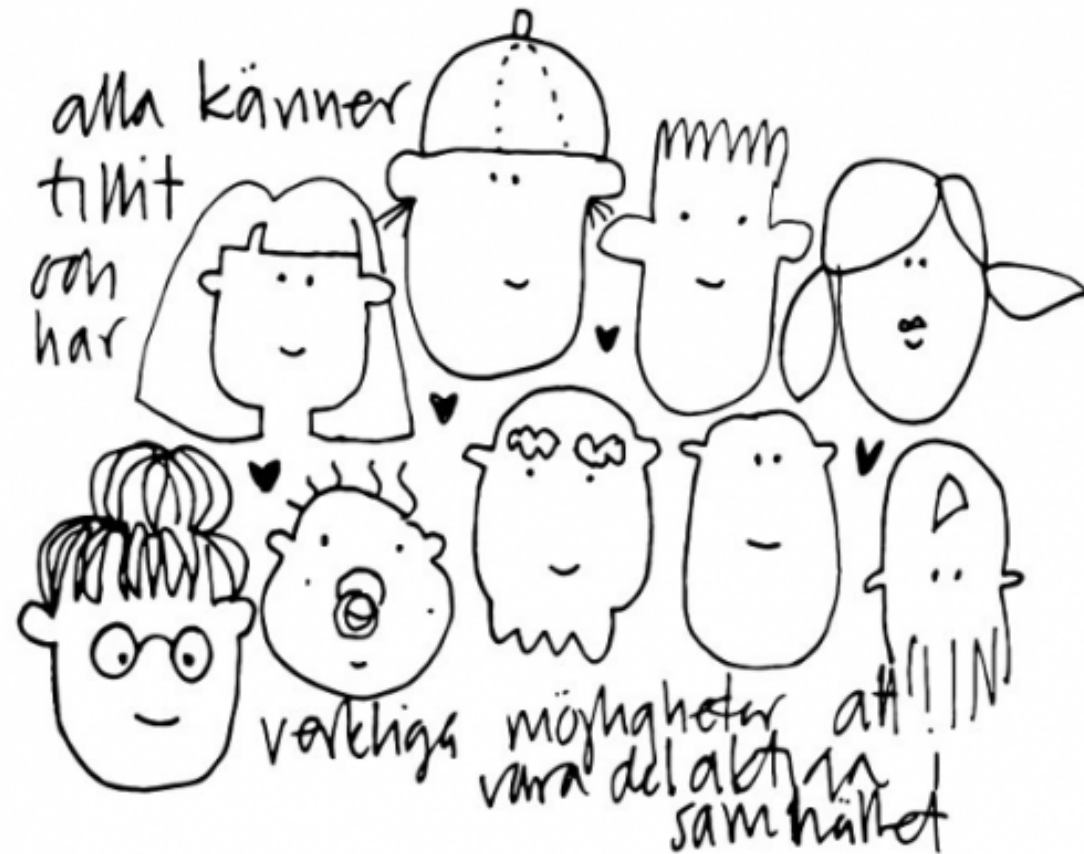

Klientprocessen inom socialvården

fr.o.m. 1.1.2021

Hälsa och omsorg

Byt ämne ▾

Hälsoskydd ▾

Livsmedel ▾

Hälso- och sjukvård ▾

Barn och unga ▾

Vuxna och familjer ▾

Äldre ▾

Funktionsnedsättning ▾

Missbruk ▾

Missnöjd med vård och omsorg ▾

Statistik om vår hälsa

Ny socialvårdslagstiftning ▲

Socialvårdslagen

Äldrelagen

Yrkesbehörighetslagen

Klienthandlingslagen

Socialvårdslagen

Den 1.1.2021 träder landskapslag (2020:12) om socialvård i kraft. Den aktuella lagstiftningen hittar du på landskapsregeringens webbsida [Ålands författningssamling](#).

Under "**Bilagor**" här intill hittar du handböcker, guider och den information som landskapsregeringen gett om lagen.

Om du har en fråga om bestämmelserna i den nya socialvårdslagen som inte besvaras av det stödmaterial som landskapsregeringen publicerat kan du rikta din fråga till ansvarig kontaktperson för socialvårdslagen. Kontaktuppgifterna hittar du här intill.

Publicerad 15.5.2020 kl. 11:40
Uppdaterad 27.11.2020 kl. 08:32

LÄMNA SYNPUNKTER PÅ SIDAN >

Bilagor

- 📄 Klarläggande av gränsdragningar KST – primärkommun utgående från gällande och kommande lagstiftning (pdf)
- 📄 Behörighetskrav och klientprocessen (pdf)
- 📄 Frågor och svar - Behörighetskrav och klientprocessen (pdf)
- 📄 Tillämpningsguide: Landskapslag (2020:12) om socialvård 260820 (pdf)
- 📄 Presentation: Socialjour på Åland 29.5.251120 (pdf)

Visar 5 av 5 bilagor

Salome Saar

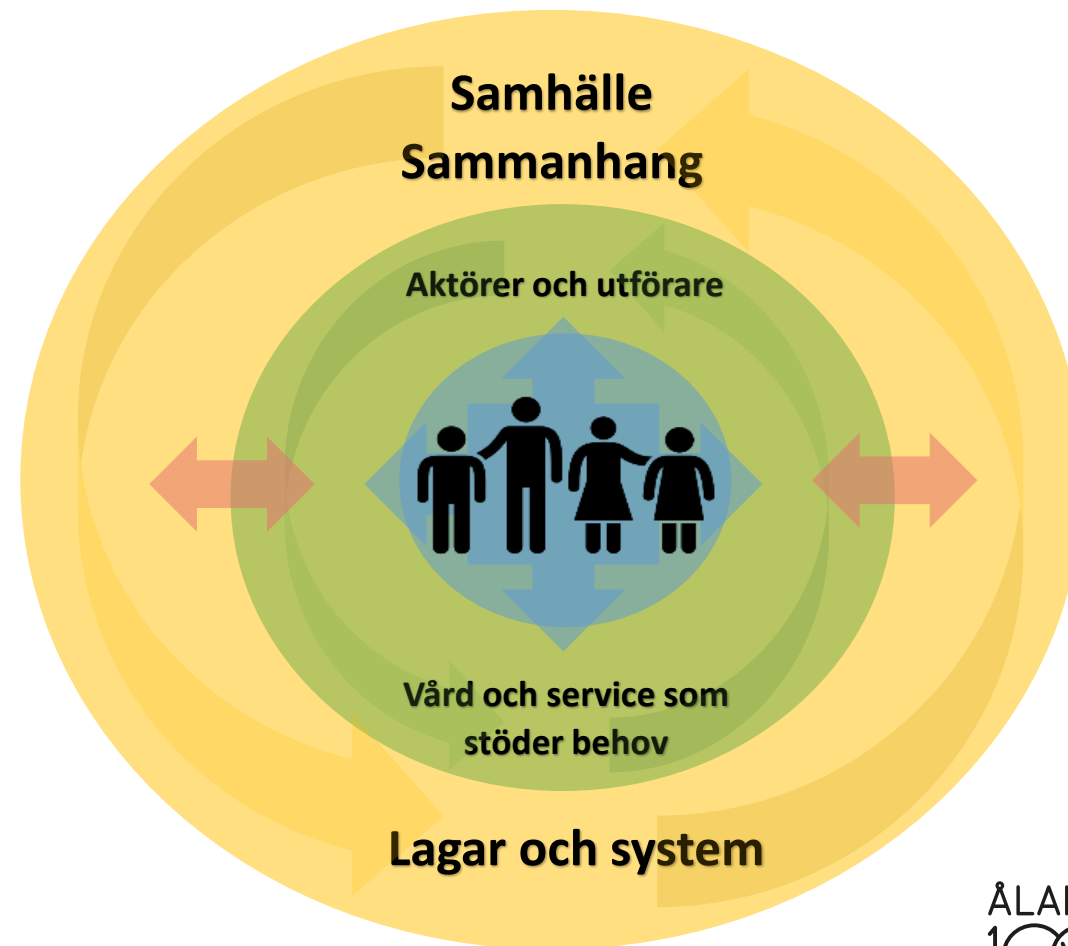
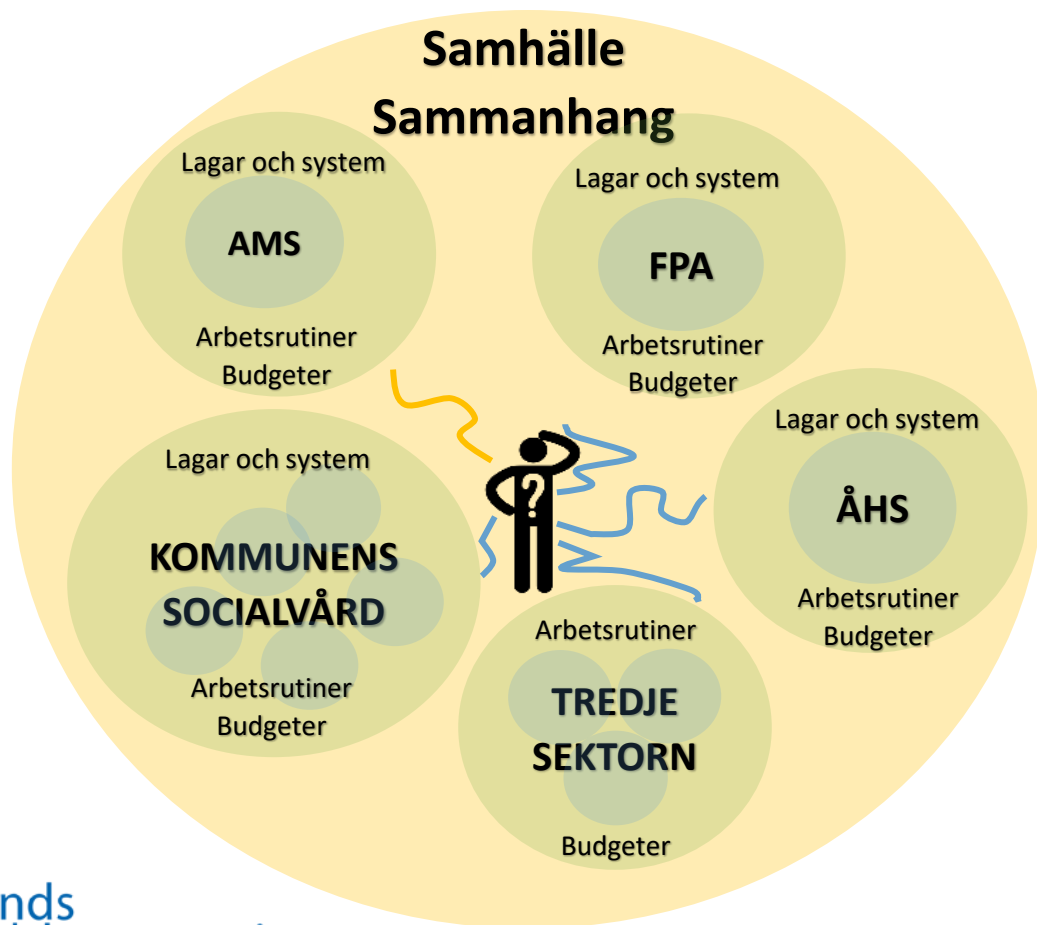
Jurist

Social- och miljöavdelningen,
Socialvårdsbyrån

salome.saar@regeringen.ax

+358 18 25000 (växeln)

Fokuspörflyttning från organisationscentrering till stärkt individcentrering

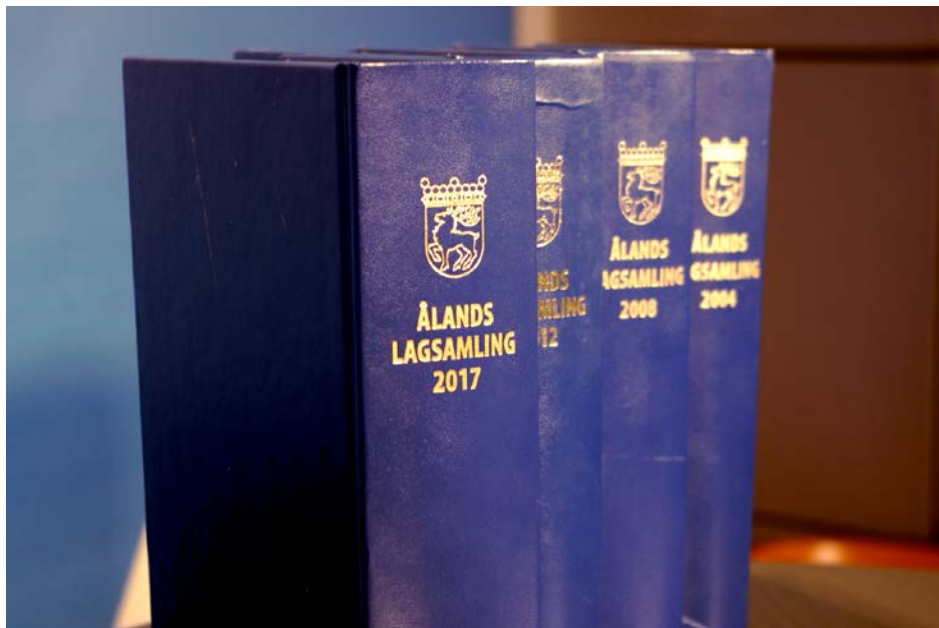

Individcentrering i socialvårdens klientprocess

- *Likvärdig klientprocess oavsett organisation*
- *Stärkta krav på sektors- och myndighetsövergripande samarbete*
- *Kontaktskapande om klientens behov mellan t.ex. olika myndigheter och socialvården stärks*
- *Klienternas delaktighet stärks*
- *Fokus på klientens individuella behov stärks*
- *Klientens intresse och barnets bästa*
- *Egen kontaktperson*
- *Person eller barn i behov av särskilt stöd*

Klientprocessen i lag - nytt fr.o.m. 1.1.2021

- Landskapslag (2020:12) om socialvård
- Äldrelag (2020:9) för Åland, 65 år fyllda
- Landskapslag (2020:26) om klienthandlingar inom socialvården
- Barnskyddslag (FFS 417/2007), tillämplig genom landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen
- Landskapslag (2011:114) om hälso- och sjukvård (ÅFS 2020/14)

Bakgrund till förändringar i socialvårdslagen och barnskyddslagen

- I riket trädde en ny socialvårdslag (FFS 1301/2014) i kraft 1.4.2015 vilket även innebar omfattande förändringar i barnskyddslagen (FFS 417/2007)
- Flertalet bestämmelser från barnskyddslagen överfördes i riket till socialvårdslagen, och på Åland till landskapslag (2008:97) om tillämpning av barnskyddslagen på Åland
- I och med den nya landskapslagen (2020:12) om socialvård på Åland har nu en del av bestämmelserna i landskapslagen om tillämpning av barnskyddslagen överförts till socialvårdslagen
- Flera bestämmelser i barnskyddslagen (FFS 417/2007) kan nu tillämpas utan avvikelser i landskapslag

Aktuella bestämmelser: socialvårdslagen, landskapslagarna om hälso- och sjukvård och om barnomsorg och grundskola

Socialvårdslagen - fokus på tidiga insatser och ett genomgående barn- och unga perspektiv

- 3 § Definitioner (barn, ung person, barn som behöver särskilt stöd)
- 5 § Barnets bästa
- 6 § Rådgivning och handledning
- 9 § Ge akt på och främja barn och unga personers välfärd
- 10 § Utvecklande av service och stöd i fostran
- 13 § Tryggande av barns hälsa och utveckling
- 32 § Barn och unga personers åsikter och önskemål
- 44 § Utredning av situationen för en person i klientens vård

Landskapslag (2011:114) om Ålands hälso- och sjukvård

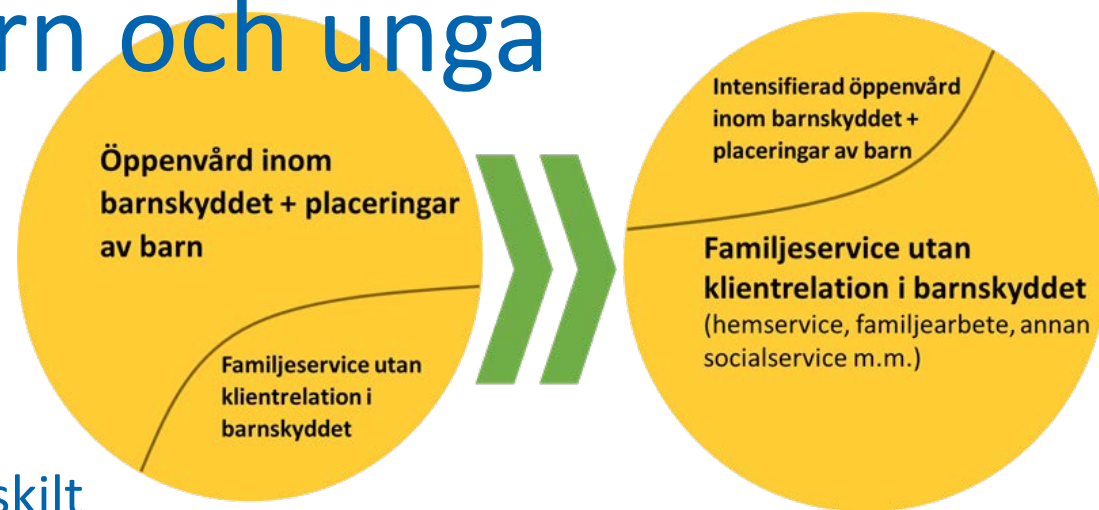
48 § Beaktande av barn i service som riktar sig till vuxna

Landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola
Barn och elevhälsan, förebyggande, sektorsövergripande samarbete, välfärdsplan

Förändringar vad gäller barn och unga

- Serviceformer som tidigare enbart varit möjliga genom klientskap i barnskyddet, kan beviljas som socialservice enligt socialvårdslagen, t.ex. familjearbete (18 §)
- Referensgruppsverksamhet samt stödperson eller stödfamilj kan ordnas för ett barn som behöver särskilt stöd eller för hans eller hennes familj för att trygga barnets hälsa och utveckling (SVL 28 §)
- Barnfamiljers rätt att få sådan hemservice som är nödvändig för att trygga familjens omsorgsuppgift, blir tydligare (SVL 19 § 4 mom.)
- Den tidigare 4h § Begäran om bedömning av barnskyddsbehovet, i landskapslag (2008:97) om tillämpning av barnskyddslagen upphävs, och barnskyddslagen (417/2007) 25 a § Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehov, tillämpas
- Klienten skrivs inte in i barnskyddet medan utredning pågår, utan först då en klientrelation inleds inom barnskyddet

Vad ändrar inte för barn och unga?

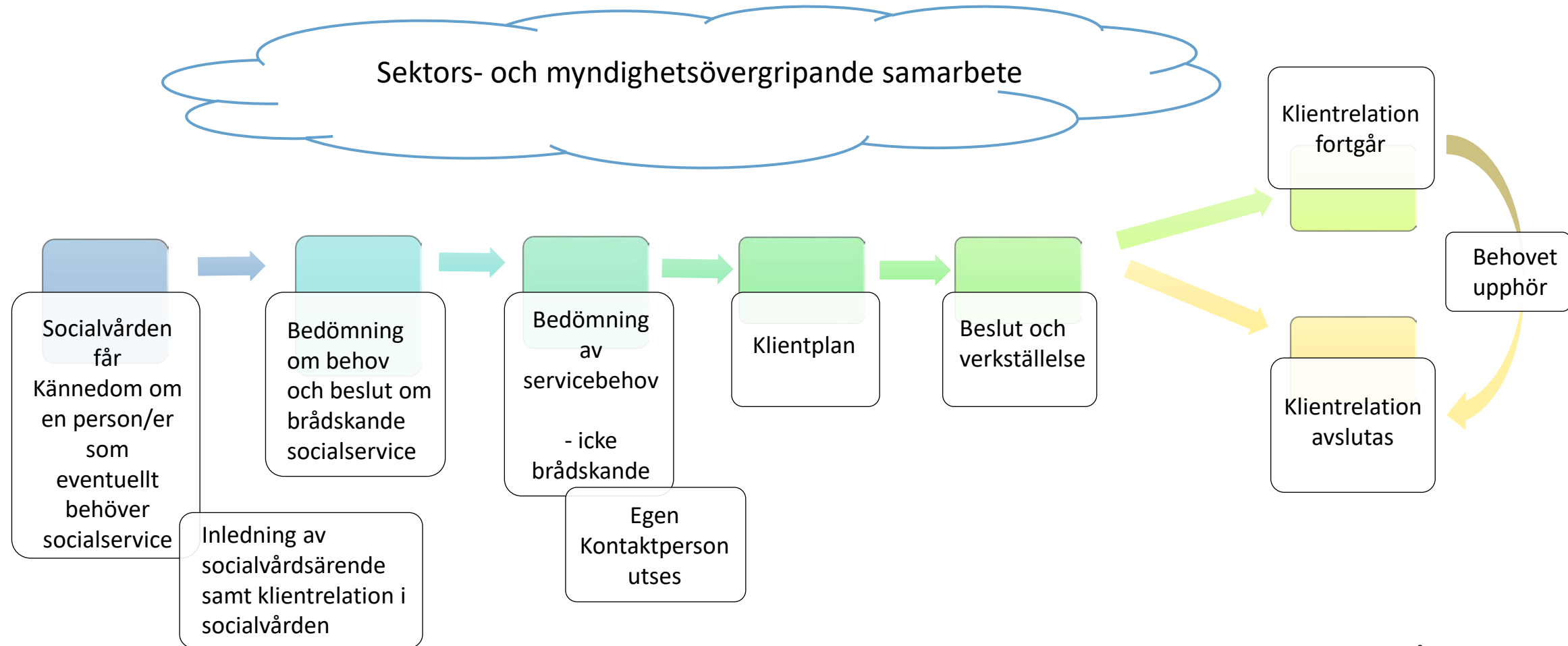
Kriterierna för en barnskyddsanmälan och vem som är anmälningsskyldig ändras inte, 25 § i barnskyddslagen

Ett barnskyddsärende inleds när barnskyddet får information om ett barn som eventuellt behöver barnskydd

Service enligt socialvårdslagen kan beviljas klient inom barnskyddet

Vissa serviceformer är endast möjliga för klienter inom barnskyddet

Klientprocessens övergripande beståndsdelar

Kännedom om ett behov och inledning av ett socialvårdsärende

- Socialvårdsärende inleds på ansökan eller när en anställd inom kommunens socialvård annars i sitt arbete har fått kännedom om en person som eventuellt behöver socialservice (SVL 34 §). T.ex. genom
- SVL 29 § Socialjour
- SVL 35 § Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet
- ÄL 19 § Anmälan om äldre personers servicebehov
- BSL 25, 25 a, 25 c §§, Anmälningsskyldighet, Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet, Föregripande barnskyddsanmälan
- HSL 19 § 4mom. Samarbetet med socialvården, 18 § Kommunens rätt till information om framtida insatser

Tidpunkten för anhängiggörandet av ett socialvårdsärende har flera rättsverkningar, t.ex. rätten till bedömning av stödbehov och servicebehov, beslut och verkställelse av beslut, tidsfrister

- Inledning och registrering av barnskyddsärende, BSL 26 och 33 §§

Anteckning av uppgifter vid inledande av ärende

Landskapslag (2020:26) om klienthandlingar inom socialvården

4 § Skyldighet att anteckna klientuppgifter

- Skyldigheten att anteckna klientuppgifter börjar då tillhandahållaren av service har blivit informerad om att en person kan vara i behov av service eller tillhandahållaren har börjat lämna socialservice
- Skyldigheten att anteckna gäller tills klientskapet har avslutats
- Anteckningar ska göras utan dröjsmål

• 13 § Inledandet av ett ärende – vad ska antecknas:

- 1) personens behov av stöd, omsorg, vård eller annan service,
- 2) en eventuell motivering för behovet av service,
- 3) vem som har inlett ärendet samt
- 4) tidpunkten för när ärendet inleddes

Frågor och svar

Hur dokumenterar man innan man konstaterar ett uttryckligt behov av barnskydd och klientrelationen inom barnskyddet inleds?

- KHL 4 § 2 mom. Skyldigheten att anteckna klientuppgifter börjar då tillhandahållaren av service har blivit informerad om att en person kan vara i behov av service eller tillhandahållaren har börjat lämna socialservice.
- Anteckningar kan göras i barnskyddets handlingar i utredningsskedet, även om klientrelationen med barnskyddet inte ännu inleds då man utreder behovet av barnskydd. Anteckningarna kan i utredningsskedet också göras i andra klienthandlingar hos socialservicen.
- När klientskap inom barnskyddet inleds ska anteckningar och dokumentation gällande bedömning av servicebehovet, som har gjorts inom socialvården, överföras till barnskyddets klienthandlingar. Även anteckningar över barnskyddsanmälningarna i registret (25 b § i barnskyddslagen) ska utgöra en del av klienthandlingarna inom barnskyddet.

Inledning av klientrelation SVL 34 §

- **En klientrelation i socialvården** inleds på ansökan eller när handläggningen av ett ärende som inletts på ett annat sätt påbörjas eller när en person ges socialservice
- En person som oberoende av sin vilja är föremål för socialvård, är i en klientrelation
- Klientens rättigheter och skyldigheter enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000), tillämplig genom (ÅFS 1995:101), gäller från och med att klientrelationen inleds
- Rådgivning enligt SVL 6 § förutsätter inte klientskap inom socialvården eller anteckning i klienthandlingar. Om det vid tex. hembesök i syfte att ge rådgivning, kommer till kännedom att personen eventuellt är i behov av socialservice inleds ett socialvårdsärende och skyldigheten att anteckna klientuppgifter
- Om en person ges rådgivning eller handledning anonymt, uppstår det inte en sådan klientrelation som kräver upprättande av klienthandlingar
- Informera klienten att en klientrelation inleds
- Beaktande av barn i familjen, tex. SVL 5 § Barnets bästa och 44 § Utredning av situationen för en person i klientens vård
- Inledande av klientrelation inom barnskyddet BSL 27 §

Frågor och svar

När behövs en klientrelation inom barnskyddet?

En klientrelation med barnskyddet inleds då

- Barnets uppväxtförhållanden äventyrar eller inte tryggar barnets hälsa eller utveckling, eller barnet genom sitt beteende äventyrar sin hälsa och utveckling, och barnet behöver tjänster och stödåtgärder enligt barnskyddslagen (BSL 27 § 1 mom.)
- En klientrelation inom barnskyddet börjar också när brådskande åtgärder vidtas för att trygga barnets hälsa och utveckling till följd av att ett barnskyddsärende inletts eller när barnet eller barnets familj annars får service och annat stöd enligt barnskyddslagen innan bedömningen av servicebehovet blivit färdig (BSL 27 § 2 mom.)
- Den service som ges inom basservicen inte räcker för att trygga barnets hälsa och utveckling
- Familjen inte vill ta emot nödvändig service
- Genom basservicen erbjuds inte till exempel intensifierat familjearbete, familjerehabilitering eller vård av barnet utom hemmet

Frågor och svar

Hur definieras klientrelationen t.ex. för en familj? Vem i familjen anges som "huvudman" om familjens situation behandlas gemensamt och alla familjemedlemmar behöver lite olika typer av service och stöd?

Varje person som är klient (omfattas av en service) registreras som klient. Klientuppgifterna ska skiljas åt enligt person.

KHL 8 § Basuppgifter som ska antecknas i en klienthandling

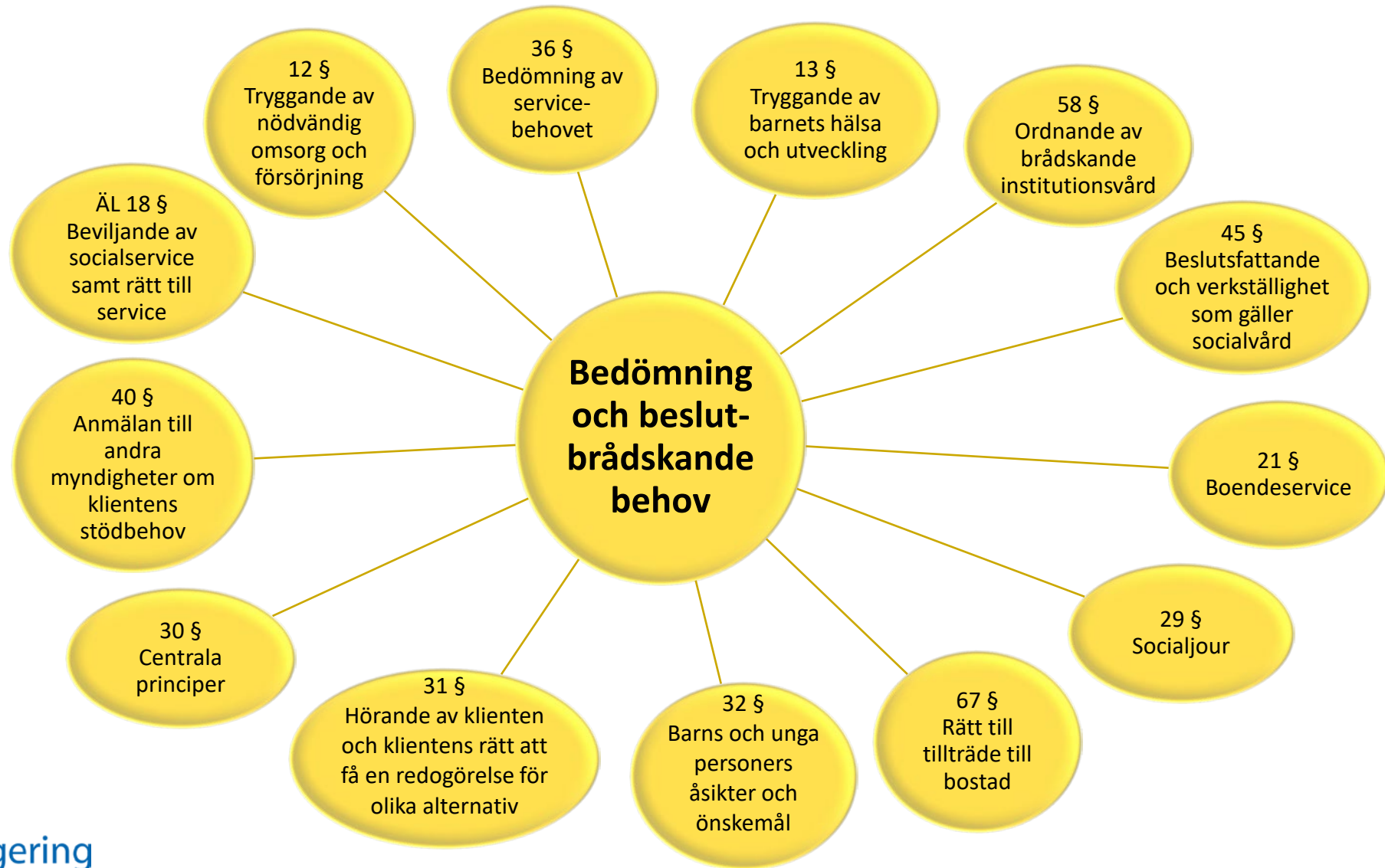
Att ta i beaktande gällande barnfamiljer

- SVL 5 § Barnets bästa,
- SVL 13 § Tryggande av barnets hälsa och utveckling,
- SVL 32 § Barns och unga personers åsikter och önskemål,
- SVL 44 § Utredning av situationen för en person i klientens vård
- HSL 48 § Beaktandet av barn i service som riktar sig till vuxna,
- SVL 41 § Sektors- och myndighetsövergripande samarbete,

Målet är en funktionell servicehelhet för familjen

Bedömning om behov och beslut - Brådskande socialservice

Bedömning av brådskande behov och beslut

- När en anställd inom den kommunala socialvården i sitt arbete har fått kännedom om en person som behöver socialvård, ska den anställda se till att personens behov av brådskande hjälp omedelbart bedöms (SVL 36§)
- Behovet av brådskande hjälp/stöd ska omedelbart bedömas hos varje person som vistas i kommunen. Det förutsätts inte att personen är invånare i kommunen
- Stödbehovet i brådskande fall ska utredas utan dröjsmål, så att en persons rätt till oundgänglig omsorg och försörjning enligt 19 § 1 mom. i grundlagen inte äventyras och så att personens rätt till nödvändig omsorg och försörjning inte äventyras (SVL 12§)
- Ett barn och dess familj har utan dröjsmål rätt att få socialservice som är nödvändig med tanke på barnets hälsa och utveckling (13 §)
- Behov av brådskande hjälp kan t.ex. handla om barn som inte fått ändamålsenlig omvårdnad eller person som upplevt närstående- och familjevåld

Bedömning av brådskande behov och beslut

- Även olika slags risk- och hotsituationer samt olyckor och krissituationer kan kräva att brådskande socialvård ges snabbt
- Utredningen av brådskande stödbehov är ofta kopplade med situationer där socialjouren kontaktas (SVL 29 §)
- Brådskande behov täcker också exempelvis trygghandet av en persons försörjning och kan förutsätta en snabb utredning av behovet enligt utkomststödslagen
- ÄL 18 § stärker betydelsen av att kommunen alltid ska göra bedömningen om behovet av service är brådskande på eget initiativ. Det kan inte förutsättas att den äldre alltid själv förstår att begära att ärendet ska behandlas som brådskande
- I enlighet med SVL 21 § Boendeservice, ska tillfälligt boende ordnas för personer som behöver kortvarig, brådskande hjälp
- I enlighet med SVL 58 § ska kommunen i brådskande fall eller då omständigheterna annars förutsätter det se till att institutionsvård och annan socialservice ordnas även för andra som vistas i kommunen än kommunens invånare

Bedömning av brådskande behov och beslut

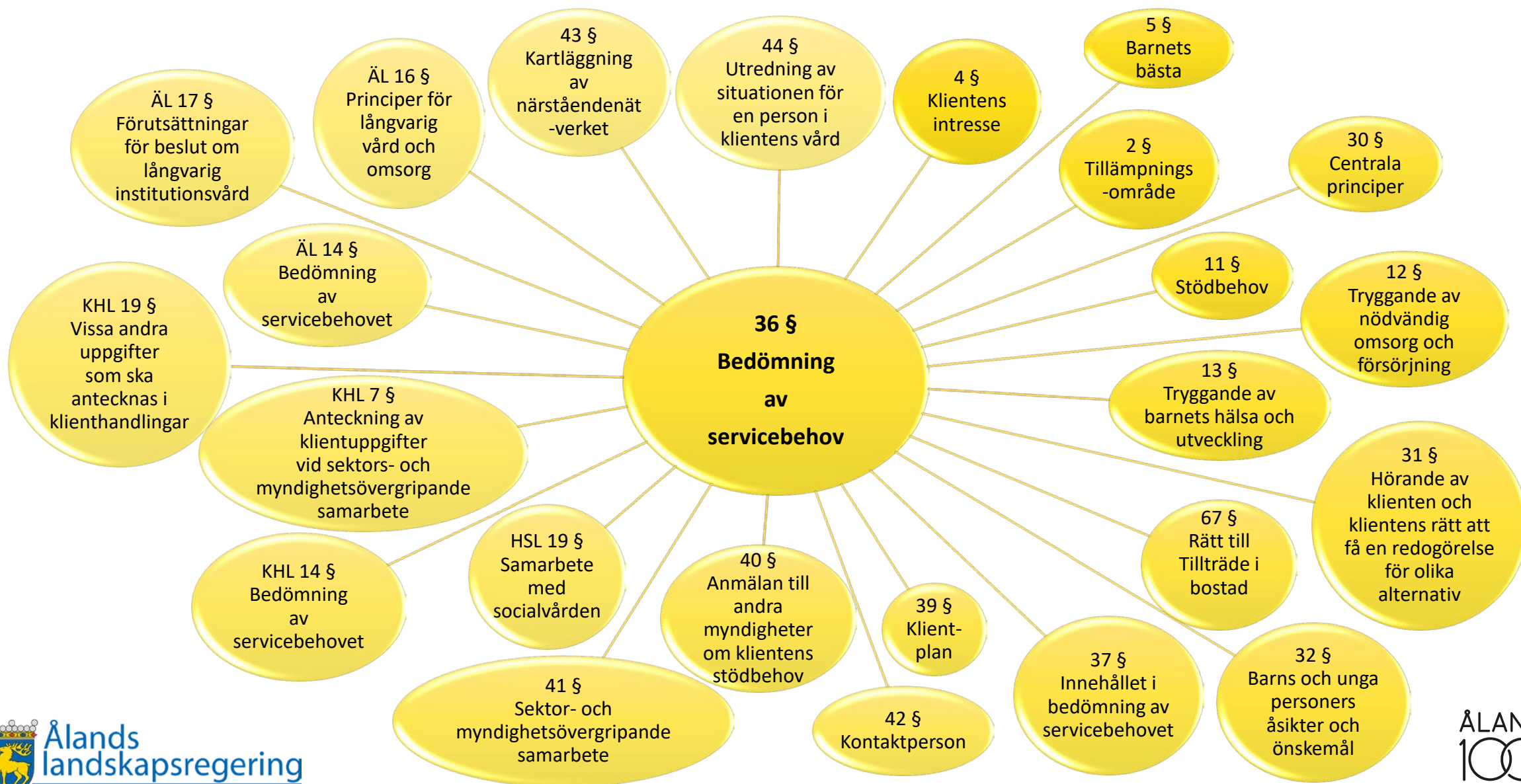
- I bestämmelserna finns ingen fast tidsfrist inom vilken bedömningen av servicebehovet ska utföras i brådskande fall, utan ärendet bedöms helhetsmässigt och fallspecifikt med beaktande av kravet om att trygga oundgänglig försörjning och omsorg
- I enlighet med 45 § har klienten rätt att få ett skriftligt beslut om ordnandet av socialservicen. Ett ärende som gäller brådskande åtgärder ska handläggas och beslutet ska fattas utan dröjsmål utifrån tillgängliga uppgifter, så att klientens rätt till nödvändig omsorg och försörjning inte äventyras
- Klientens intresse (4 §) och Barnets bästa (5 §) ska alltid tillgodoses i alla bedömningar och beslut
- Även i brådskande situationer har klienten rätt att bli hörd och rätt till information på det sätt att hens personliga egenskaper beaktas (31 §). Även barn har rätt att uttrycka sin åsikt och få tillräckligt med information för att kunna göra så (32 §)
- Klienten har rätt att få socialvård av god kvalitet och ett gott bemötande utan diskriminering (30 §)

Frågor och svar

Hur ska jag i socialjouren eller i övrigt brådskande situation veta om ett ärende rörande barn ska betraktas och registreras som ett socialvårdsärende eller som ett barnskyddsärende?

- I varje fall måste en situationsspecifik bedömnings genomföras för barnet
- Ett socialvårdsärende inleds enligt SVL 34 §, Inleds på ansökan eller när en anställd inom kommunens socialvård annars i sitt arbete har fått kännedom om en person som eventuellt behöver socialservice
- När ett ärende inletts registreras ärendet i enlighet med klienthandlingslagen 21 § Registrering av klientuppgifter inom socialvården
- Ett barnskyddsärende inleds när kriterierna enligt BSL 26 § uppfylls, inleds på ansökan eller när en socialarbetare eller någon annan anställd inom barnskyddet på något annat sätt fått kännedom om ett barn som eventuellt är i behov av barnskydd
- När ett barnskyddsärende inletts enligt ovan registreras ärendet i enlighet med BSL 33 §

Bedömning av servicebehov (icke brådskande)

Bedömning av servicebehovet 36 §

- Utgångspunkten för en bedömning av servicebehovet är en bedömning av klientens stödbehov och behov av service i en viss situation. Det viktiga är att personens stödbehov och behov av service bedöms, inte specifika tjänster
- Bedömningen av servicebehovet ska **påbörjas utan dröjsmål** och **slutföras utan ogrundat dröjsmål**
- Bedömningen ska påbörjas **senast den sjunde vardagen** efter det att klienten, en anhörig eller en närstående eller klientens lagliga företrädare har kontaktat den kommunala myndighet som ansvarar för socialservicen för att få service, om
 - 1) personen är över 75 år,
 - 2) personen får vårdbidrag med högsta belopp enligt 9 § 3 mom. 3 punkten i lagen om handikappförmåner (FFS 570/2007) + barn som behöver särskilt stöd (3 mom.)
- Bedömningen ska bli klar senast tre månader från det att ärendet inletts
- Då man bedömer servicebehovet för en vuxen klient ska den yrkesutbildade ta reda på om det finns barn i klientens vård och alltid beakta barnets bästa
- När behovet av socialvård bedöms, ska det vid beslut som gäller ett barn eller en ung person samt när socialvård tillhandahålls läggas särskild vikt vid barnets och den unga personens åsikter och önskemål (32 §)
- Bedömningen görs i den omfattning som klientens livssituation kräver i samarbete med klienten och vid behov med klientens anhöriga och närstående samt andra aktörer

Bedömning av servicebehov forts.

- Bedömning om vilken lag som bäst förverkligar klientens intresse och barnets bästa (SVL 2 §)
- Socialvårdspersonalen har en skyldighet att på eget initiativ ge klienten en redogörelse för olika alternativ som kan komma i fråga i klientens ärende och om deras effekter samt andra omständigheter som kan vara av betydelse. Om klienten har möjlighet att få service både med socialvårdslagen och speciallagstiftningen som grund, ska klienten informeras om detta (SVL 31 §)
- Det är viktigt att bestämmelserna i förvaltningslagen (2008:9) för Åland och lagen om klientens ställning och rättigheter* som gäller hörandet av klienter och deras rätt till information iakttas så att socialvården kan förverkligas i enlighet med klientens intresse. Klientens ålder, utbildning, modersmål, kulturella bakgrund och andra personliga egenskaper beaktas (SVL 31 §)
- Senast vid bedömningen av servicebehovet ska klienten informeras om rätten att få en egen kontaktperson, i enlighet med SVL 42 §
- SVL 43 § Kartläggning av närståendenätverket; Genom kartläggningen synliggör man det stöd som ges av klientens närstående och samtidigt upplyser man de närstående om deras rättigheter till stöd och hjälp vid behov

* tillämplig på Åland genom LL (1995:101)

Innehållet i bedömning av servicebehovet 37 §

- Utifrån utredningen av servicebehovet bedöms det om personen behöver stöd. Om personen behöver stöd, bedöms det om stödbehovet är av tillfällig, återkommande eller långvarig karaktär (SVL 37 §)

Bedömningen görs skriftligt och omfattar:

- Sammanfattning av klientens situation, behovet av service och ev. behov av särskilt stöd
- De slutsatser som den yrkesutbildade har dragit om förutsättningarna för klientrelationen. Klientens åsikt alltid då det är möjligt
- Klientens åsikt om sitt servicebehov, om det inte finns ett uppenbart hinder för att i samarbete med klienten bedöma servicebehovet
- Klientens och yrkesutbildades gemensamma bedömning om behov av kontaktperson

- 14 § i KHL
- Det antecknas i handlingar som gäller bedömningen av klientens servicebehov vid behov den uppfattning som klientens lagliga företrädare, en anhörig, en närstående eller någon annan person har om klientens behov av stöd.

Bedömning utgående från klientens stödbehov

Den centrala utgångspunkten vid bedömning är klientens stödbehov

SVL 11 § **Stödbehov**, definierar de olika behov av stöd för vilka socialservice ska ordnas

- 1) som stöd för att klara av det **dagliga livet**,
- 2) till följd av stödbehov med **anknytning till boende**,
- 3) till följd av behov av **ekonomiskt stöd**,
- 4) för att **förhindra marginalisering** och **främja delaktighet**,
- 5) till följd av stödbehov på grund av **närstående- och familjevåld** samt annat **våld eller annan illabehandling**,
- 6) till följd av stödbehov i anslutning till **akuta krissituationer**,
- 7) för att stöda en **balanserad utveckling och välfärd hos barn**,
- 8) till följd av stödbehov på grund av **missbruk av berusningsmedel, psykisk ohälsa, annan sjukdom, skada eller åldrande**,
- 9) till följd av stödbehov med anknytning till **fysisk, psykisk, social eller kognitiv funktionsförmåga** samt
- 10) för att **stöda anhöriga och närstående** till personer som behöver stöd

Beaktande av klientens intresse och barnets bästa i bedömningen

SVL 4 § Klientens intresse

- a) klientens och hans eller hennes närståendes välfärd,
 - b) stärkandet av klientens förmåga att klara sig självständigt och agera på eget initiativ samt nära och fortlöpande människorelationer
 - c) rätt och tillräckligt stöd vid rätt tidpunkt i förhållande till behoven
 - d) möjlighet att delta och påverka sina egna ärenden
 - e) beaktande av den språkliga, kulturella och religiösa bakgrunden
 - f) utbildning som motsvarar önskemål, anlag och andra färdigheter, en kanal till arbetslivet samt verksamhet som främjar delaktighet samt
 - g) klientrelationens förtroelighet och samverkan med klienten
- Vid tillhandahållande av socialvård ska särskild uppmärksamhet ägnas åt att tillgodose de klienters intresse som behöver särskilt stöd

SVL 5 § Barnets bästa

- balanserad utveckling och välfärd
- möjlighet att få förståelse och omsorg enligt ålder och utvecklingsnivå
- en trygg uppväxtmiljö och såväl psykisk som fysisk integritet
- självständighetsprocessen och växandet till att känna ansvar

Beaktande av barn och annan klient i behov av särskilt stöd vid bedömning

- Person o klient i behov av särskilt stöd avser en person som har särskilda svårigheter att söka och få social- och hälsovårdstjänster
- Behovet av särskilt stöd ska bedömas genast vid bedömning av servicebehovet. Bedömning av servicebehovet för personer i behov av särskilt stöd ska göras av en socialarbetare
- Bestämmelser som gäller personer i behov av särskilt stöd har som syfte att trygga att de allra mest utsatta personerna får det stöd de behöver, trots att de inte själva förmår söka om all den hjälp de behöver
- Viktigt att göra bedömningen av servicebehovet i den utsträckning som klientens behov förutsätter och att beakta bestämmelser i speciallagar vid behov
- Kontaktperson med tillräcklig kompetens ska utses. Kontaktpersonen eller den anställda som utför klientarbetet tillsammans med kontaktpersonen ska vara socialarbetare
- Centralt att bedöma vilka aktörer behövs för att skapa den mest ändamålsenliga servicehelheten och vid behov samarbeta med andra myndigheter
- Om barn i behov av särskilt stöd inte enligt bedömningen får tillräcklig service via socialvårdslagen ska en bedömning av behov för en klientrelation i barnskyddet inledas

Egen kontaktperson (42 §)

- En egen kontaktperson ska utses senast i samband med bedömning av servicebehovet för den tid klientrelationen pågår
- En egen kontaktperson behöver inte utses om det är uppenbart onödigt, t.ex. eftersom servicebehovet är tillfälligt eller om klienten med stöd av annan lagstiftning har en ansvarig person
- Kontaktpersonen kan vara den arbetstagare som även övrigt skulle vara mest i kontakt med klienten
- Kontaktpersonen ska dock ha det behörighetskrav som ställs i lagen samt tillräcklig kompetens och annars är lämplig med tanke på klientens intresse och barnets bästa
- Kontaktpersonens uppgifter är bl.a. att främja genomförandet av servicen och stöda klienten att uppnå målen i klientplanen, stöda klienten i att stärka o ta vara på sina resurser, ge råd och handledning samt följa upp hur bedömningen av servicebehovet påverkar klientens välbefinnande
- Kontaktpersonens roll kan variera stort beroende på klientens behov
- Speciellt för barn och övriga klienter i behov av särskilt stöd är kontaktpersonens uppgift bl.a att trygga rättskyddet eftersom det är fråga om de mest utsatta klienterna som inte alltid kan bevaka sina egna intressen

Frågor och svar

Kan "barn som behöver särskilt stöd" vara klienter i enlighet med både socialvårdslagen och barnskyddslagen?

Nej. Definitionen "barn som behöver särskilt stöd" har fastställts för socialvårdslagen eftersom det finns särskilda bestämmelser för denna grupp i SVL.

Begreppet används inte inom barnskyddet eftersom en klientrelation inom barnskyddet redan i sig förutsätter att man uppfyller vissa kriterier.

Sektors- och myndighetsövergripande samarbete vid bedömning

- SVL 41 § Sektors- och myndighetsövergripande samarbete
- HSL 19 § Samarbetet med socialvården
- ÄL 5 § Samarbete
- ÄL 17 § Förutsättningar för beslut om långvarig institutionsvård
- SVL 69 § Samverkansavtal med Ålands hälso- och sjukvård
- HSL 19 a § Samverkansavtal gällande samarbetet med socialvården
- KHL 7 § Anteckning av klientuppgifter vid sektors- och myndighetsövergripande samarbete

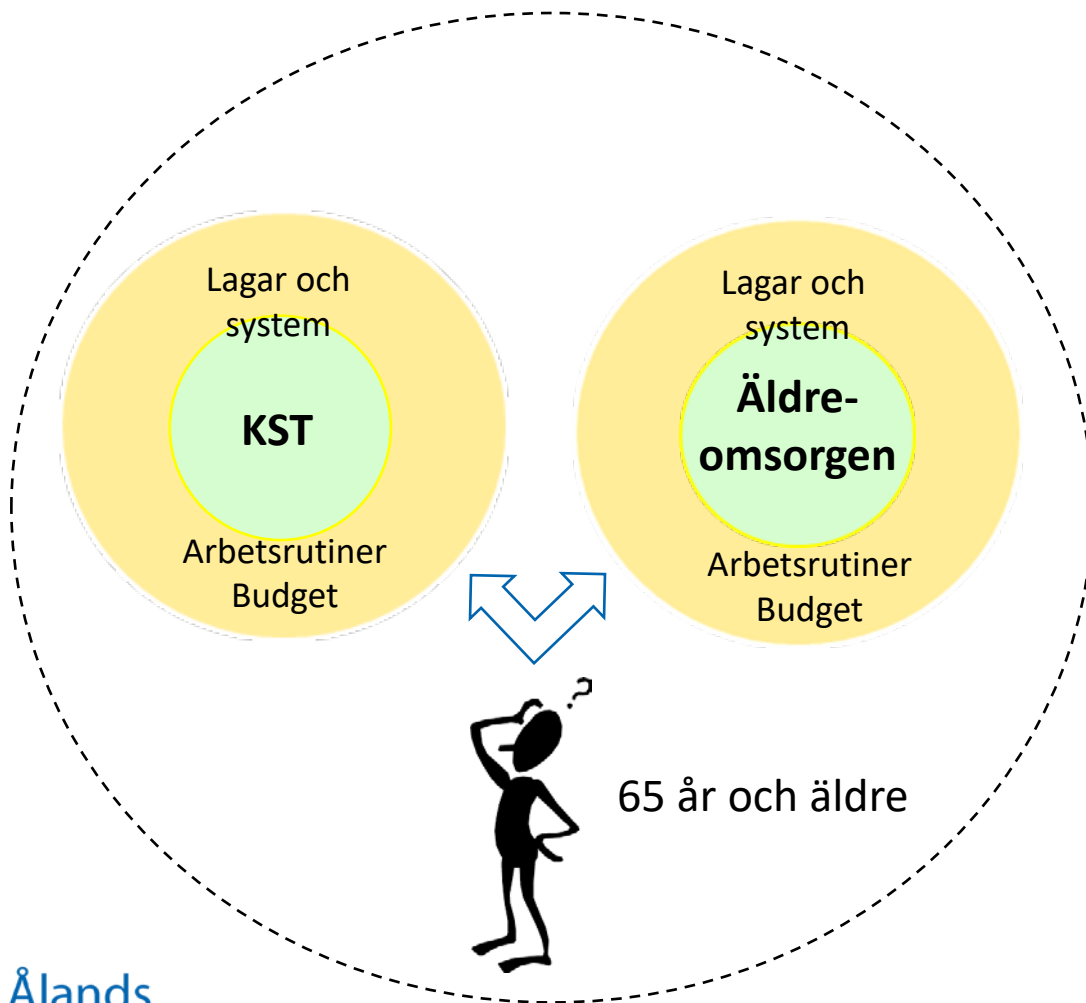

KHL 7 § Anteckning av klientuppgifter vid sektors- och myndighetsövergripande samarbete

- Oberoende av sekretessbestämmelserna:
- Vid sektors- och myndighetsövergripande samarbete får de som utför samarbetet anteckna sådana av socialvårdens klientuppgifter i sin egen organisations uppgifter som de har fått tillgång till genom samarbetet
 - Anteckna klientuppgifter för den del som det är behövt för att handlägga klientens ärende
- En gemensam handling, till exempel klientplan, får sparas i den egna organisationens uppgifter

Klientprocessen KST-primärkommun

Bedömning av äldres servicehelhet och beslut om service

- Äldre (65 år fyllda) kan vara i behov av service både från kommunen och KST
- Kunskapen utgående från de specifika ansvarsområdena kommer att finnas dels i KST och dels inom äldreomsorgen
- Överföring från KST till äldreomsorg, 65 år fylld (vissa insatser), t.ex. hemservice
- Samarbetet med övriga aktörer, t.ex. ÅHS

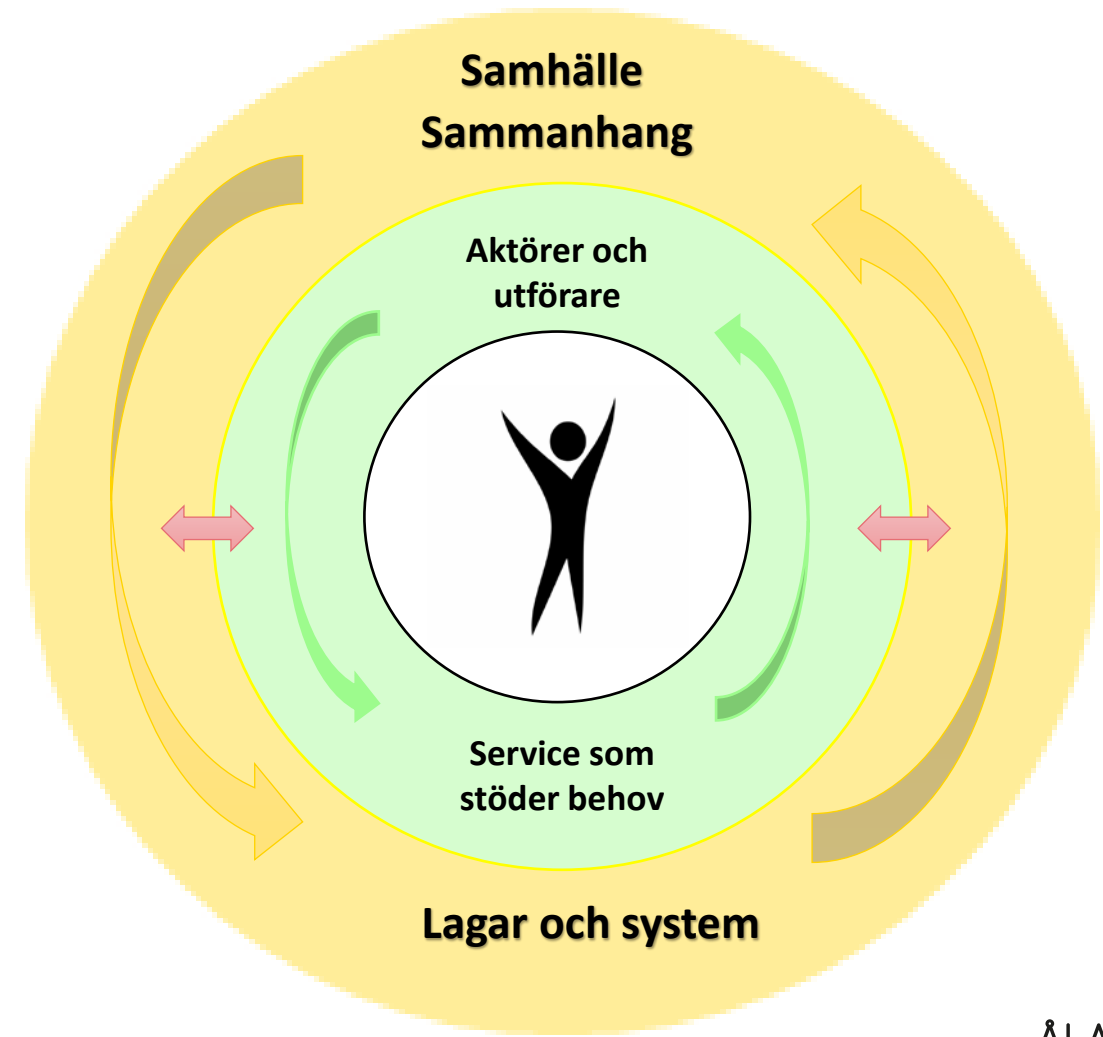
Klientprocessen- KST-primärkommun

Bedömning av äldres servicehelhet och beslut om service

Klarläggande av gränsdragningar KST –
primärkommun utgående från
gällande och kommande (1.1.2021)
lagstiftning

https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/kst-primarkommun_gransdragning_0.pdf

- Med en starkt klientorientering och helhetssyn förutsätts ett väl fungerande sektors- och myndighetsövergripande samarbete och fungerande vård- och servicekedjor mellan bland annat kommunerna och KST
- Förvaltningsövergripande strukturer för samarbete och genomförande förutsätts
- Samtliga aktörer har ett stort ansvar för att informera allmänheten om vilken myndighet man ska vända sig till i olika ärenden

Bedömning av servicebehov för 65 år fyllda

- Äldrelagen komplement till SVL 36 §
- ÄL 14 § Den äldre personens funktionsförmåga ska utredas mångsidigt och med **tillförlitliga bedömningsinstrument**
- Bedömas till vilka delar den äldre personen klarar de **funktioner som hör till normal livsföring i sin egen boende- och närmiljö** och med vad han eller hon behöver stöd och hjälp
- Vid bedömningen ska den äldre personens fysiska, kognitiva, psykiska och sociala funktionsförmåga samt faktorer som har samband med **tillgängligheten i omgivningen, tryggheten i boendet och tillgången till närservice beaktas**
- ÄL 16 § Principer för långvarig vård och omsorg
- ÄL 17 § Förutsättningar för beslut om långvarig institutionsvård

Pressinfo, medicinska kriterier för långvarig institutionsvård 65 år fyllda

<https://www.youtube.com/watch?v=oQT7bC8eyf0>

Rapport och anvisning, medicinska kriterier för långvarig institutionsvård 65 år fyllda

<https://www.regeringen.ax/halsa-omsorg/ny-socialvardslagstiftning/aldrelagen>

Klienthandlingslagen i relation till bedömning

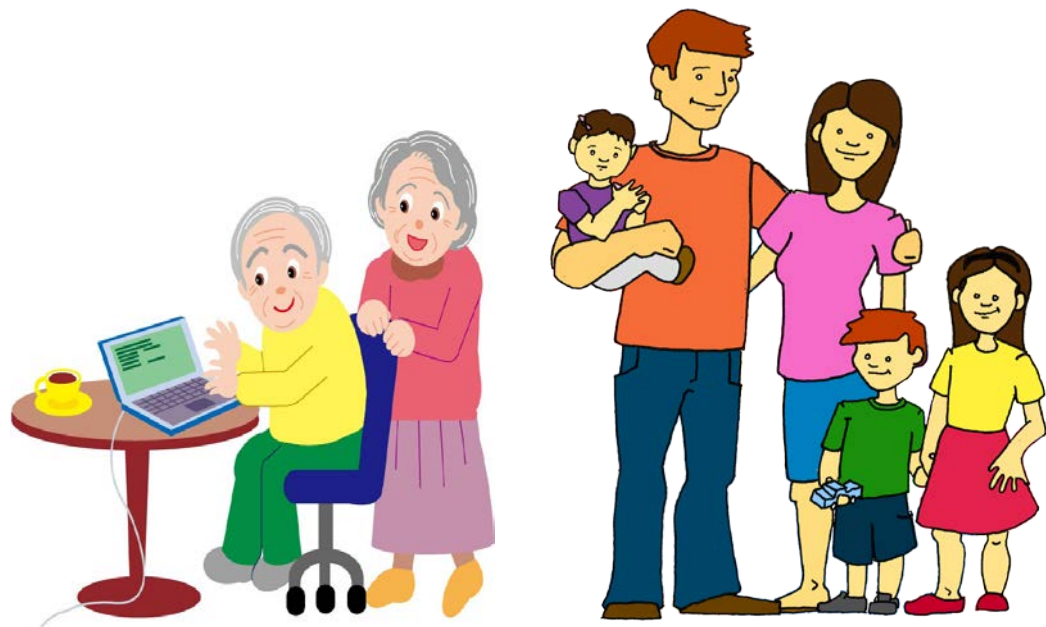
- 14 § Bedömning av servicebehovet
 - ...”antecknas i handlingar som gäller bedömningen av klientens servicebehov vid behov den uppfattning som klientens lagliga företrädare, en anhörig, en närstående eller någon annan person har om klientens behov av stöd”
- I 7 § framgår vad man får anteckna och registrera vid sektors- och myndighetsövergripande samarbete
- 19 § preciserar att då man hört närstående eller andra i syfte att utreda klientens servicebehov, ska vissa uppgifter antecknas i en separat klienthandling
 - I klientens egna klienthandlingar ska man anteckna de uppgifter som behövs för skötseln av klientens ärende

Frågor och svar

Görs en bedömning av servicebehovet för alla beslut om hemservice?

Det är klientens rättighet att få en bedömning, och man ska berätta om denna rättighet för klienten.

Bedömningen görs i den omfattning som förutsätts av klientens livssituation, alla genomgår inte en lika omfattande bedömning. En bedömning av servicebehovet ska göras såvida den inte är uppenbart obehövlig.

Frågor och svar

När är det uppenbarligen obehövt att bedöma servicebehovet, förutom då en bedömning nyligen har gjorts?

- Om en bedömning pågår eller om det är fråga om ett behov av en tydligt enskild service som tydligt är tillfälligt kan det vara uppenbart obehövt
- Det är fråga om klientens rättighet, så denna del av lagen ska tolkas strikt. Klienten ska informeras om rättigheten att få sitt servicebehov bedömt
- En omfattande bedömning av servicebehov som görs i början av ett klientförhållande är en av de åtgärder som är ämnade för att föra socialvårdstjänsterna närmare tidigt stöd. I samband med bedömningen av servicebehovet ska man förklara för klienten vilka hans rättigheter och skyldigheter är på basis av den allmänna lagstiftningen och speciallagstiftningen. Detta förutsätter att de som är anställda inom socialvården ska vara beredda på och tillräckligt känsliga för att kunna identifiera faktorer som kan påverka klientens övergripande situation, och även berätta om de tjänster som kan hjälpa och förbättra klientens övergripande situation och som klienten själv kanske inte är medveten om eller kan be om
- Lagen förutsätter däremot inte att bedömningen av servicebehovet alltid ska genomföras på samma sätt, utan enligt lagen ska bedömningen göras i den utsträckning som klientens livssituation förutsätter

SVL 40 § Anmälan till andra myndigheter om klientens stödbehov

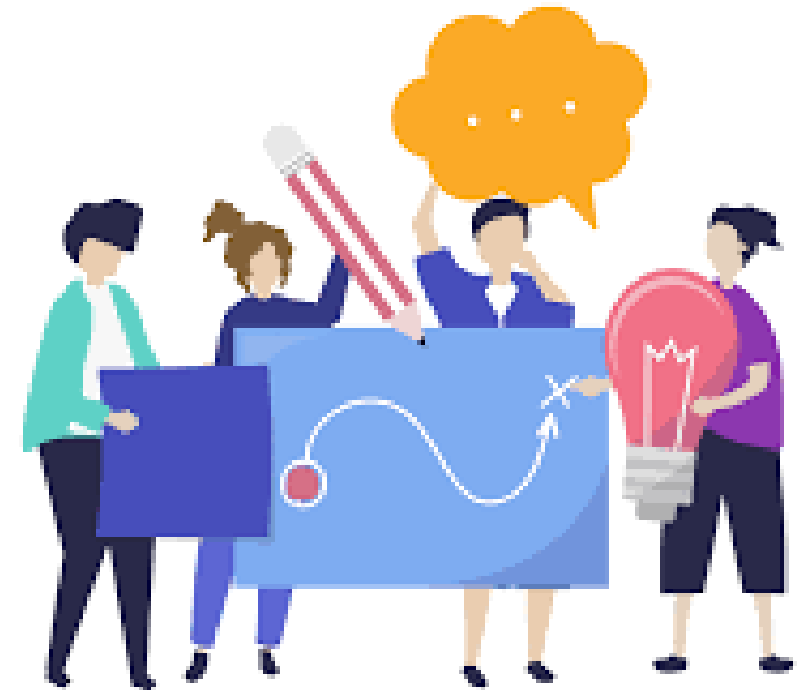
- Den inom socialvård yrkesutbildade personen som ansvarar för bedömningen av klientens servicebehov, den egna kontaktpersonen eller en annan anställd som ansvarar för klientens service **ska** kontakta den myndighet som i första hand ansvarar för att vidta de åtgärder som krävs, om **socialvårdens åtgärder inte räcker till** för att möta en klients behov
- Med klientens samtycke
- Mottagande myndighetens återkoppling
- Syftet är att främja ett effektivt och övergripande bemötande av klientens behov över gränserna mellan olika myndigheter
- För situationer där sekretessbelagda uppgifter får lämnas till en annan myndighet utan klientens samtycke, 17 § lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000), tillämplig genom LL (1995:101), uppgifter för tryggande av vården av och omsorgen om klienten
- Oberoende av sekretessbestämmelserna ska de som omfattas av anmälningskyldigheten enligt ÄL 19 § Anmälan om äldre personers servicebehov, göra en anmälan om behovet av hälso- och sjukvård till ÅHS
- KHL 7 § Anteckning av klientuppgifter vid sektors- och myndighetsövergripande samarbete, oberoende av sekretessbestämmelserna

Klientplan SVL 39 §

- Bedömningen av servicebehovet ska kompletteras med en klientplan eller motsvarande plan, om det inte är uppenbart onödigt
- Klientplanen ska ge stöd för en målinriktad, väl genomtänkt och planerad socialvård
- Utarbetas tillsammans med klienten enligt SVL 36 § 4 och 5 mom., om det inte föreligger något uppenbart hinder för detta. Enligt 4 mom. tex. i samarbete med klientens anhöriga, närstående och andra aktörer
- Klientplanen görs upp utgående från en bedömning av servicebehovet enligt 36 § Bedömning av servicebehovet
- Kontaktpersonen
- Om det finns anhöriga eller andra närstående personer som stöder klienten, utarbetas vid behov en särskild plan om stöd för dem
- Planens innehåll ska samordnas med service och stödåtgärder som tillhandahålls av andra förvaltningsområden och som personen behöver

Gemensam plan med andra förvaltningsområden

- Utgångspunkt, med klientens samtycke
- SVL 41 § Sektors- och myndighetsövergripande samarbete + HSL 19 § Samarbete med socialvården
- Utan klientens samtycke. I 17 § lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000), tillämplig genom (ÅFS 1995:101), föreskrivs särskilt om gemensam plan för att kunna trygga vården av och omsorgen om klienten
- Klienthandlingslagen:
- 6 § socialvårdens och hälso- och sjukvårdens interna samarbete; man kan utarbeta av gemensam klientplan
- 7 § sektors- och myndighetsövergripande samarbete, får anteckna i och registrera en gemensam klientplan

Klientplanens innehåll

I SVL 39 §, klienthandlingslagens 15 § och ÄL 15 § definieras uppgifter som ingår i en klientplan

Socialvårdslagen 39 §

- 1) klientens bedömning och en yrkesmässig **bedömning av stödbehovet**,
- 2) klientens bedömning och en yrkesmässig **bedömning av den service och de åtgärder som behövs**,
- 3) **en bedömning** som görs av den egna kontaktpersonen eller av en annan anställd som ansvarar för klientens service **av den socialservice som är nödvändig** med hänsyn till klientens hälsa eller utveckling och av **när servicen ska börja och dess varaktighet**,
- 4) **information om hur ofta** klienten och den egna kontaktpersonen eller en annan anställd som ansvarar för klientens service ska **träffas**,
- 5) klientens och den anställdes **bedömning av klientens styrkor och resurser**,
- 6) de **mål** som ställs upp av klienten och den anställda tillsammans och som socialvården **siktar på att uppnå**,
- 7) en **bedömning av klientrelationens varaktighet**,
- 8) **information om samarbetspartner** som deltar i att möta klientens behov och **ansvarsfördelningen** mellan samarbetspartnerna samt
- 9) **information om uppföljning** av planen, uppnående av målen och omprövning av behoven

Klientplanens innehåll forts.

Klienthandlingslagen

15 § förutom vad som föreskrivs i 39 § 2 mom. 4) och 6-9) antecknas i en klientplan

- 1) **klientens behov av stöd** utifrån en bedömning av servicebehovet,
- 2) en **beskrivning av den service** som klienten behöver,
- 3) **målen** för servicen och klientskapet samt **metoder** för att uppnå målen, samt
- 4) **uppgifter om privatpersoner som deltar som stöd** för klienten och deras uppgift

Klientplanens innehåll forts.

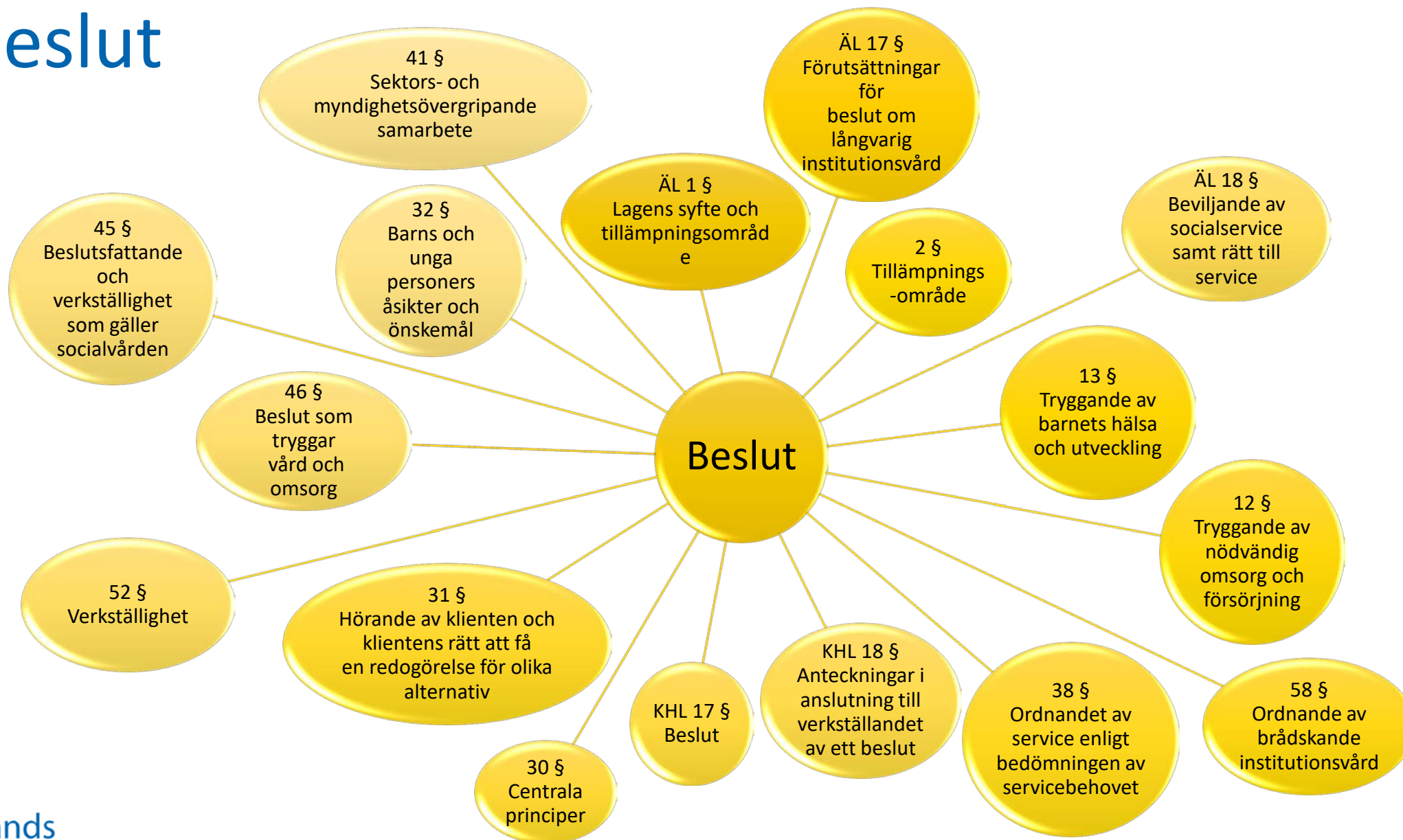
15 § Äldrelagen, komplettering för 65 år fyllda

Planen ska utarbetas **utan ogrundat dröjsmål** efter att den äldre personens servicebehov har utretts. När det sker väsentliga förändringar i den äldre personens funktionsförmåga vilka påverkar servicebehovet ska planen alltid ses över utan ogrundat dröjsmål

För att garantera att den äldre personen får en god vård och omsorg ska de **tjänster som behövs för att stöda dennes välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand framgå av planen**

Beslut

Beslut och verkställelse

- Beslut i relation till SVL 11 § Stödbehov
- SVL 30 §, i första hand beaktas klientens intresse och barnets bästa så som föreskrivs i 4 och 5 §§
- SVL 2 § Tillämpningsområde
- SVL 31 och 32 §§ Hörande och redogörelse av alternativ
- SVL 38 § Stödbehov av tillfällig, fortlöpande, återkommande, bestående eller långvarigt karaktär
- Beslut rörande 65 år fyllda, beaktande av ÄL 17 och 18 §§
- Tidsfrist för verkställelse 3 månader
- Förvaltningslag (2008:9) för Åland

KHL 18 § Anteckningar i anslutning till verkställandet av ett beslut

I fråga om följande åtgärder i anslutning till verkställandet av ett beslut ska antecknas uppgifter om

- 1) **tidpunkten** för när beslutet och tillhörande anvisning för sökande av ändring har delgetts,
- 2) eventuellt **ändringssökande**,
- 3) **besvärmyndighetens** avgörande,
- 4) när beslutet vinner **laga kraft**, samt
- 5) **verkställigheten** av beslutet

Frågor och svar

Vilken är relationen mellan anhängiggörande av ett ärende (SVL 34 §) och att beslut ska verkställas senast inom tre månader enligt SVL 45 §?

Ett socialvårdsärende inleds på ansökan eller när en arbetstagare inom kommunens socialvård annars i sitt arbete får kännedom om en person som eventuellt behöver socialvård. Tiden för verkställelse av beslut räknas från denna stund, och inte från stunden då bedömningen av servicebehovet har gjorts.

Exempel:
I bedömningen av servicebehovet konstateras att en familj behöver hemservice. Familjen ska få (icke brådskande) hemservice senast inom tre månader från datumet då ärendet blev anhängigt – inte från den stund då servicebehovet bedömdes.

Klientrelation fortgår - avslutning av klientrelation inom socialvården

- Klientrelation fortgår så länge behov av socialservice finns
- Klientrelationen avslutas då det utgående från en bedömning av servicebehovet konstateras att klienten inte är i behov av socialservice, eller
- I de fall klienten vägrar ta emot service, upphör klientrelationen såvida det inte finns behov och lagstöd för att vidta åtgärder inom socialvården oberoende av klientens vilja
- För att den anställda och klienten ska ha samma uppfattning är det viktigt att informera klienten om att klientrelationen avslutas
- SVL 34 § 2 mom. Klientrelationen avslutas när det för kännedom antecknas i socialvårdens klienthandling att det inte finns någon grund för att ordna socialvård
- Klienthandlingslagen 4 §, skyldigheten att anteckna klientuppgifter upphör när klientskapet avslutats

Slutord

Tack och på återseende!

<https://www.regeringen.ax/halsa-omsorg/ny-socialvardslagstiftning>